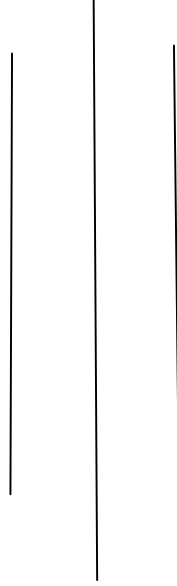

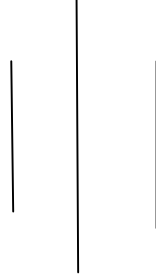

आर्थिक वर्ष २०७५ / ०७६ को नीति तथा कार्यक्रम

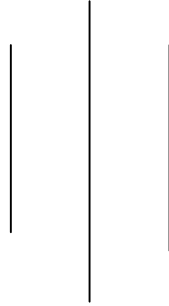

ताराखोला गाँउपालिका
गाँउ कार्यपालिकाको कार्यालय
अर्गल, बागलुङ
२०७५

ताराखोला गाँउपालिकाको गाँउ सभामा २०७५ साल असार १० गते
आइतवार प्रस्तुत गरिएको

आर्थिक वर्ष २०७५/२०७६ को
नीति तथा कार्यक्रम

ताराखोला गाँउपालिका
गाँउ कार्यपालिकाको कार्यालय
अर्गल बागलुङ
२०७५

www.tarakholamun.gov.np

यस सम्मानित सभाका सभाअध्यक्ष ज्यू,
गाउँसभाका सदस्यज्यूहरु,
अतिथिज्यूहरु,
गाउँपालिकास्थित विभिन्न कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारी मित्रहरु ।

सर्वप्रथमत हाम्रो निमन्त्रणालाई स्वीकार गरेर उपस्थित भई यस सभाको गरिमा बढाईदिनुभएकोमा यहाँहरु सबैलाई हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु ।

मुलुकमा स्थिर सरकार निर्माण गर्न उत्साहका साथ वर्षभरिनै निर्वाचन प्रकृत्यामा संलग्न हुनु हुने सम्पूर्ण गाउँपालिकावासी जनसमुदायहरुलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । लोकतन्त्र प्राप्तीको संघर्षमा यस गाउँपालिका बाट जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने शहिदहरु एवं सम्पूर्ण शहिदहरु प्रति उच्च सम्मान प्रकट गर्न चाहन्छु । साथै वेपक्ता,घाईते,अपाङ्ग, विस्थापित लगायत परिवर्तन र मुक्तिको लागि अगुवाई गर्नुहुने सम्पूर्ण अग्रजहरुको उच्च सम्मान सहित आभार प्रकट गर्न चाहन्छु ।

स्थानीय सरकार संचालनको लगभग १ वर्षको अभ्यास पछिको समयमा हामी यहाँ उपस्थित भएका छौं । आजसम्मको स्थानीय सरकार संचालनको अभ्यास गर्दा जनप्रतिनिधिहरु, कर्मचारीहरु, राजनीतिक दलका प्रतिनिधिहरु, नागरिक समाजका प्रतिनिधिहरु, शिक्षकहरु, विद्यार्थीहरु, पत्रकारहरु र स्थानीय सर्वसाधारणले पुराएको सहयोग प्रति सबैमा हृदयदेखी नै धन्यवाद दिन चाहन्छौं । आगामी दिनमा पनि गाउँपालिकाले गर्ने काममा यस्तै सहयोग, सुभावा, चासो, चिन्ता र खबरदारीको अपेक्षा राख्दछौं ।

हालसम्मको हाम्रो कामको मूल्यांकन गर्ने जिम्मा आम जनसमुदायकै हो । कामको मूल्यांकन निरन्तर गरिरहनु भएकै पनि होला । विभिन्न व्यक्तिहरुले भेटघाटका क्रममा गर्नु भएका कुराकानी, अन्य व्यक्तिहरु बीचको छलफल, अन्य पालिकाका प्रतिनिधिहरुले व्यक्त गर्नु भएको विचारका आधारमा समग्र एक वर्षको हाम्रो प्रयास राम्रो पाईएको छ । यसले हामीलाई आगामी दिनमा थप नयाँ र राम्रो काम गर्न उत्प्रेरित गरेको छ ।

यति हुँदाहुँदै पनि अनुभव र परिपक्कताको कमी, समन्वय गर्ने समय र क्षमताको अभाव, तालिम र अभिमुखिकरण को अभाव जस्ता कुराहरुले यस वर्षको विकास योजना कार्यक्रमका प्रतिफलहरुमा पुरै ढुक्क र सफल हुन नसकेको कुरालाई हामी स्वीकार गर्दछौं । कमजोरीहरुलाई तुरुन्त स्वीकार गर्ने हाम्रो सामुहिक अभ्यासले सुधारका उपायहरुको खोजी गर्न पनि सचेत बनाएको छ ।

ताराखोला गाउँपालिकाले स्थानीय सरकार को रुपमा जन्म लिएको पनि करिब १ वर्ष अवधि पुरा भएको छ । यस बीचमा आ.व २०७४।०७५ को बजेट नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दै गाउँपालिका सुशासन, विकास र समृद्धिको यात्रामा अघि बढिरहेको छ । भौतिक पूर्वाधार, आर्थिक समाजिक र सांस्कृतिक विकासमा कसरी जनतालाई महसुस गर्न सकिने नतिजा दिन सकिन्छ भन्ने नै हाम्रो चिन्ता र चासो रहेको छ । राज्य पुर्नसंरचना सँगै भएको परिवर्तन अनुरूप दैनिक प्रशासनिक सेवालाई कसरि छिटो छरितो, सरल र नागरीक मैत्री बनाउन सकिन्छ ? नयाँ व्यवस्था अनुसार स्थानीय सरकार संचालन गर्न चाहिने अधिकार क्षेत्रभित्रका सबै कानुन, कार्यविधि तर्जुमा गरि कसरी गाउँपालिकालाई कानुनको शासनको मर्म अनुरूप व्यवस्थित पद्धति र प्राणालीमा अघि बढाउन सकिन्छ ? जनताका

विकास र समृद्धिको पक्षमा प्रकट भएका असख्य इच्छा आकांक्षा कसरी सम्बोधन गर्न सकिन्छ ? साथै यस गाउँपालिकालाई समग्र ताराखोला वासी जनताको विस्वास र मन जित्ने गरि संचालन गर्ने र हरेक समस्याको समाधान दिन सक्ने गरि शसक्त बनाउन सकिन्छ, भन्ने मा नै समग्र गाउँपालिका प्रयासरत रहेको छ । हामीले गतवर्षको नीति तथा कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयन सँगै प्राप्त गरेका अनुभव र यस बीचमा सरोकारवालाहरु वाट प्राप्त भएका राय सुभाब, हाम्रा अवसरहरु, चुनौतिहरु, सबल पक्षहरु र सुधार्नुपर्ने पक्षहरुको गहिरो विश्लेषण गरि अधि बढिएको छ ।

नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्दा संघिय सरकार र प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रम, नेपालको वर्तमान संविधान, हाल कार्यान्वयनमा रहेको चौधौं त्रिवर्षिय योजना, नेपाल सरकारले अर्न्तराष्ट्रिय तहमा जनाएको प्रतिबद्धता, विकासका समसामयिक विषयहरु आदीलाई पृष्ठभूमी बनाई गाउँपालिकाको आ.व २०७५।०७६ को नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको छ ।

१) ताराखोला गाउँपालिका जनताको सरकार हो । यसमा जनताको त्याग तपश्या र बलिदान गासिएको छ । यो सरकार गाउँपालिकावासी जनताको सेवा सुरक्षा समृद्धि र सुख शान्ति शुसासन सामाजिक न्यायको लागि जनताले हामिलाई गरेको विस्वासको परिणम हो । यसवाट विचलित गराउन खोज्ने र जनताको आकाक्षामा तुसारापात गर्न खोज्ने नकारात्मक प्रवृतिहरुलाई निरुत्साहित गर्न हामि सदैव सचेत छौं ।

२) जनताको आवाज, छनौट र अधिकार को कदर, व्यापक जनसहभागिता, शासन संचालन र सेवा प्रवाहमा पारदर्शिता, उत्तरदायित्व, भ्रष्टाचारमूक्त समाज, सभ्य र सुसंस्कृत समाज, गरिब, विपन्न, कमजोर वर्गको संरक्षण, शसक्तिकरण ,विकास, सकारात्मक सोचाई, आपसी सहयोग, सहिष्णुता र एकताको भावना सहित “समुन्नत ताराखोला, समृद्ध ताराखोला, नमूना ताराखोला” यस गाउँपालिकाको आदर्श हुनेछ ।

३) हाम्रो गाउँपालिकाको आफ्नै भौगोलिक, सामाजिक, सांस्कृतिक र ऐतिहासिक पहीचान र विविधता रहेको छ । विकासको काममा व्यापक जनसहभागिताको नमूनाको रुपमा बनेको शहिद मार्ग, आपसि काममा सहयोग, सबै जातजातीको संस्कृति, परम्पराको सम्मान र सहिष्णुता, राजनितिक दलहरु बीचको विकासमा साभ्ना धारणाले यहाँको अनुकरणीय सामाजिक पक्षलाई उजागर गरेको छ । यस्ता खालका गाउँपालिकालाई पहीचान दिलाउन सक्ने सामाजिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक, भौगोलिक विशेषताहरुलाई संरक्षण गर्नको लागि विशेष पहल गरिनेछ ।

४) सबैको कल्याण र हित जहाँ हुन्छ त्यहाँ भगवान पनि खुसि हुन्छन भन्ने नेपाली समाजको मान्यतालाई हामीले जोड दिनेछौं । हामी २।४ जना व्यक्तिहरुको समृद्धि र उन्नति मात्र भन्दा पनि समग्र ताराखोलावासी जनताको समृद्धि हेर्न चाहन्छौं । “सबै प्रकारका भेदभाव, शोषण र अन्यायको अन्त्य र न्यायको प्राप्ती सबैका लागि समृद्धि” यस गाउँपालिकाको मुल नीति हुनेछ । अवसरमा पछि परेका व्यक्ति र समुदायलाई अगाडी ल्याउन गाउँपालिका दृढ रहनेछ ।

५) “आफनो उन्नतिको लागि आफैबाट पहल गरौ, हामी बाटो देखाउछौ तपाईंहरु अघि बढ्नुहोस” भन्ने नीति अनुरूप कृषि, पशुपालन, लघु उद्यम, पर्यटन जस्ता क्षेत्रमा विशेष जोड दिदै जनताको आयस्तर बढाउदै गरिबी घटाउन जोड दिईनेछ ।

६) जनसहभागिता गाउँपालिकाको विशिष्ट पहिचानको रूपमा रहेकोले त्यसलाई कायम राख्न हरेक महिनाको १ दिन जनप्रतिनिधि, शिक्षक, कर्मचारीको अगुवाईमा विकासका कार्यमा जनसहभागिता परिचालनको नीति लिईनेछ ।

७) योजना संचालनका लागि गठित उपभोक्ता समितिहरुलाई सामुहिक अभिमुखिकरण गराएपछि मात्र योजना सम्झौता गरिनेछ र त्यसपछि मात्र काम गर्न दिईनेछ ।

८) जनताहरुलाई उत्पादन र श्रमसँग जोड्दै उद्यमी बनाउन जोड दिने नीति लिईनेछ ।

९. कृषि क्षेत्र

- गाउँपालिकालाई आलुपकेट र अलैची जोनको रूपमा विकास गर्ने नीति लिईनेछ ।
- विचौलियाहरुलाई निरुत्साहित गरि कृषि उपजको न्यायोचित मूल्य कायम गर्न जोड दिईनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रमा रासायनिक मलको प्रयोगलाई पूर्णत निशेध गरि अर्गानिक उत्पादन र अर्गानिक ताराखोला बनाउने नीति लिईनेछ ।
- आलु उत्पादनलाई गाउँपालिकाको मुख्य कृषि उपजको रूपमा लिदै यसको उत्पादन गाउँपालिकाका सबै क्षेत्रमा विस्तार गरि यसलाई निर्वाहमुखी भन्दा व्यवसायिक बनाउन जोड दिईनेछ ।
- तरकारी, दुध, मासु, अण्डा जस्ता कृषि र पशु जन्य उत्पादनमा गाउँपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाई आयत प्रतिस्थापन र निर्यात प्रवृद्धनमा जोड दिईनेछ ।
- “ताराखोला जाउँ अर्गानिक खाद्य वस्तु खाउँ” भन्ने नीतिलाई जोड दिदै ताराखोलावासी जनता लगायत यहाँ भ्रमण गर्न आउने अतिथिहरुलाई समेत स्थानीय खाद्यवस्तुको प्रयोग गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- परम्परागत टुक्रे र निर्वाहमुखि उत्पादन भन्दा व्यवसायिक उत्पादन गर्ने यान्त्रिकरण आधुनिक प्रविधि सिचाइ कृषि उपजको संकलन केन्द्र स्थापना र बजार व्यवस्थापनमा जोड दिदै कृषि हाम्रो जिउने आधार रोजगारिको आधार र पहिचानको आधार भन्ने मर्म अनुरूप अघि बढ्ने नीति लिइनेछ ।
- कृषि अनुदानमा जोड दिदै उत्कृष्ट कृषक पहिचान गरि ताराखोला गाउँपालिका सर्वोत्कृष्ट कृषक पुरस्कार प्रदान गरिनेछ ।
- सहकारी खेति र सामुहिक खेति पद्धतिमा जोड दिदै जग्गा बाँफो राख्ने प्रवृत्तिलाइ निरुत्साहित गरिनेछ ।

- माटो परिक्षणको आधारमा गाउपालीकाका विभिन्न क्षेत्रमा उपयुक्त कृषि बालीको संभावना पहिचान गरिनेछ।

१०. पशु पालन

- पशुपालन मार्फत रोजगार सिर्जना गरि गरिबी न्युनिकरणमा टेवा पुऱ्याउने निति लिइने छ।
- वैदेशिक रोजगारिबाट फर्केका युवालाई पशुपालनमा रोजगारि प्रदान गर्न विशेष व्यवस्था मिलाइने छ।
- पशु पालनलाई आधुनिकरण र व्यवसायिमुखि बनाउदै मासु दुध र अण्डा उत्पादनमा आत्म निर्भर बनाइने छ।
- पशु उपजको सङ्कलन र विक्रिका लागि कृषि बजार केन्द्र र चिस्यान केन्द्र बनाउन संभाव्यता अध्ययन गरिने छ।
- गाउँपालिकाका उत्कृष्ट पशु पालक कृषकलाई पुरस्कृत गरिने छ।
- पशु जन्य बजारको प्रबर्द्धन गरिने छ। साथै भेडा, बाख्रा, भैसी,, कखुरा बंगुर पालन फर्म स्थापना गर्न आवश्यक पहल गरिने छ।
- स्थानिय जातका बाख्राको नक्ष सुधार गरि मासु उत्पादन वढाई माशुमा आत्म निर्भर बनाइने छ।
- लोप हुन लागेका प्रजाति लिमे पारकोटे भैसी स्थानिय साकिनि कुखुरा संरक्षणको लागि विशेष कार्यक्रमको ब्यवस्था भएको छ।
- स्वच्छ स्वस्थकर मासु जन्य वस्तु उपलब्ध गराउन ब्यवस्थित पशु बधशाला निर्माण गरिने छ।
- उन्नत जातका वर्षे हिउदे , बहुवर्षिय घाँस खेतिको विस्तार गरिने छ।
- स्थानिय भैसिको पाडा पाडी हुर्काउन कृषकलाई प्रोत्साहन भत्ताको ब्यवस्था गरिने छ।
- गरिब तथा विपन्न कृषकहरुलाई विउ पुजिको रुपमा पशु पंक्षि निशुल्क वितरण गरिने छ।
- पशुपंक्षिको उपचारका लागि निशुल्क स्वास्थ्य शिविर र निशुल्क औषधि उपचारको ब्यवस्था मिलाइने छ।
- गरिब अतिगरिव विपन्न एकल महिला र द्वन्द्व पिडित परिवारको लागि आयआर्जनका लागि विशेष अनुदानको ब्यवस्था मिलाइने छ।
- कृषकहरुलाई क्षमता र सिप विकास गर्नको लागि बाख्रा, भैसी, कुखुरा पालन तालिम संचालन गरिने छ।
- दुधजन्य पदार्थ उत्पादन र प्रशोधन गरि बजारमा विक्रि गर्न आवश्यक उपकरणको ब्यवस्था मिलाई दुग्ध जन्य पदार्थ प्याकिजिड र विक्रि गर्ने ब्यवस्था मिलाइने छ।

- पशु पंक्षि पालनमा ब्यवसायिक र आधुनिक तर्फ उन्मुख कार्यक्रमको ब्यवस्था गरिने छ।
- पशु पंक्षिका ब्यवसायिक फर्मलाई घाँस काट्ने च्यापकटर वितरण र निशुल्क औषधिको ब्यवस्था मिलाइने छ ।
- रेबिज रोग नियन्त्रणको लागि गा.पा. मा रहेका कुकुर हरुलाई Anti rabies vaccine को ब्यवस्था मिलाइने छ ।
- पशु पंक्षिको नक्ष सुधारमा आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- पशुपालन तर्फ कृषक पाठशाला सञ्चालन गरिने छ ।
- गा.पा. का सार्वजनिक स्थलहरुमा चेतना मुलक होडिङ्ग बोर्ड राखिने छ ।
- गा.पा.मा सञ्चालित मासु पसलहरुलाई सुधार गर्न साझेदारी कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- कृषकहरुलाई समुहमा आवद्ध गरि सहकारी तर्फ उन्मुख गरिनेछ ।

११. लघुउद्यम

- ५ वर्ष भित्र ताराखोला गाउपालिकामा विभिन्न क्षेत्रमा उद्यमि सृजना गर्ने स्पष्ट रणनीति तथा योजना तर्जुमा गर्न जोड दिइनेछ । अल्लोवाट कपडा उत्पादनमा जोड दिइनेछ । अल्लोवाट उत्पादिन सामनहरुको प्रयोगमा विशेष जोड दिइनेछ । स्थानिय उत्पादनलाई प्रोत्साहन तथा प्रचारप्रसार गर्न गाउपालिकाका सबै जनप्रतिनिधिहरु, कर्मचारीहरु, शिक्षकहरु, स्वास्थ्यकर्मिहरु, राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघ सस्थाहरुका कर्मचारीहरुलाई अल्लोवाट निर्मित कपडाहरुको प्रयोग गर्न प्रोत्साहित गर्ने निति लिइनेछ । गाँउपालीका भित्र संचालन हुने औपचारिक कार्यक्रमहरुमा अल्लोवाट निर्मित खादाको प्रयोगमा जोड दिइनेछ । नेपाली हातेकागजको उत्पादन र प्रयोगमा जोड दिइनेछ ।

१२) सहकारी

- सहकारी संघसंस्थाको दर्ता र नविकरणलाई ब्यवस्थित गरिनेछ । सहकारी भावनाका विकास गर्न तालीम र प्रशिक्षणमा जोड दिइनेछ । बचत संकलन भन्दा पनि उत्पादनमुलक क्षेत्र, सामाजिक परिचालन शसक्तिकरण, रोजगारी सृजना र गरिबी निवारणमा सहकारी संस्थालाई केन्द्रित गर्ने निति लिइनेछ । सहकारी माफर्त गरिने कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिइनेछ । **एउटा सहकारी एउटा नमुना उत्पादनमुखि काम** भन्ने नाराका साथ सहकारी संस्थालाई अधि बढाइने छ ।

१३) गाउपालिका क्षेत्रमा जनताको वित्तय साक्षरता र वैङ्किक पहुँचमा जोड दिदै बचत संकलन गर्ने प्रवृतीको विकास गर्ने निति लिइनेछ । एक परिवार एक बैङ्क खाता भन्ने निति अनिवार्य गरिनेछ ।

१४) वैदेशिक रोजगारीलाई निरुत्साहित गर्दै वैदेशिक रोजगारीवाट फर्किएका युवालाई विदेशमा सिकेका ज्ञान सिप र अनुभवलाई आफ्नो ठाउमा प्रयोग गरि उत्पादनमुखि र आयआर्जनमुलक काममा आर्कषित

गर्न उत्प्रेरित गरिने छ । पढेलेखेका युवालाई सरकारी सेवामा आकर्षित गन लोक सेवा आयोग तयारी कक्षा संचालन गरिने छ ।

१५ शिक्षा क्षेत्र

- गाउँपालिका क्षेत्र भित्र संचालित बाल विकास बाल विकास केन्द्रलाई मातृ विद्यालय प्रति उत्तरदायी बनाउदै बालमैत्री कक्षाकोठा व्यवस्थापन गर्ने र बाल विकास सहजकर्ताहरूका लागि अभिमुखीकरण तालिम संचालन गर्ने निति लिइनेछ ।
- आधारभुत तहको शिक्षालाई अनिवार्य र निशल्क गर्दै गुणस्तरिय शिक्षा प्रदान गर्नको लागि शिक्षकको तालिममा जोड दिने निति लिइनेछ ।
- विद्यार्थि सख्या न्युन भएका विद्यालयहरूलाई सरोकारवालाहरू सँगको छलफल बाट मर्ज गर्ने तथा कक्षा घटाउने सन्दर्भमा प्रक्रिया अगाडी बढाइनेछ ।
- प्राथमिक तहमा अंग्रेजी माध्यमवाट पठनपाठनको पहल गरिनेछ ।
- अभिभावक शिक्षाको माध्यमवाट समाजमा शैक्षिक चेतनाको अभिवृद्धी गर्ने निति लिइनेछ ।
- तहगत रूपमा विषयगत शिक्षकहरूलाई पुर्नताजगी तालिम सञ्चालन गरि सिकाइ क्रियाकलापलाई सहज बनाउने निति लिइनेछ ।
- बालबालिकाको चौतर्फी विकासको लागि समय समयमा अतिरिक्त क्रियाकलाप संचालन गरिनेछ ।
- वार्ड स्तरिय शैक्षिक अन्तरक्रिया कार्यक्रम गरि शिक्षा क्षेत्रको विकासमा सरोकारवालाहरूको सक्रियता बढाउने निति लिइनेछ ।
- उत्कृष्ट सिकाइ उपलब्धी हाँसिल गर्ने विद्यालयहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने तथा न्युन सिकाइ उपलब्धि भएका विद्यालयलाई सिकाइ उपलब्धी वृद्धि गर्न उत्प्रेरित गर्ने निति लिइनेछ ।
- गाउँपालिका अर्न्तगत प्रत्येक वार्डमा एक एक वटा नमुना विद्यालय बनाउने तर्फ आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- गाउँपालिका अर्न्तगत कम्तिमा एउटा प्राविधिक विद्यालय संचालन गर्ने सन्दर्भमा इच्छुक विद्यालयहरूसँग समन्वय गरि आवश्यक कदम चालिनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्र भित्र कम्तीमा एउटा सामुदायीक सिकाइ केन्द्र स्थापना गर्ने निति लिइनेछ ।
- विद्यालयहरूमा प्राकृतिक प्रकोपबाट हुने जोखिम न्युनिकरणका लागि विपत व्यवस्थापन तालीम संचालन गरिनेछ ।
- शिक्षकलाई समयानुकुल शिक्षा प्रदान गर्न सक्षम बनाउन कम्प्युटर तथा सुचना प्रविधि सम्बन्धि तालीम संचालन गर्ने निति लिइनेछ ।
- शिक्षक दरबन्दि न्युन भएका विद्यालयहरूमा दरबन्दि थप गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ । स्थानिय स्रोतवाट खर्च व्योहर्ने गरि विद्यालयमा नियुक्ती भएका शिक्षकको तलब भत्ता

व्यवस्थापनको लागि आवश्यकता र औचित्यताको आधारमा अनुदानको व्यवस्था गर्न पहल गरिनेछ ।

- गाउँपालिका अर्न्तगत उच्च तह तथा प्राविधिक विषय अध्ययन गर्न चाहने आर्थिक अवस्था कमजोर भएका जेहेन्दार विद्यार्थिहरूलाई निश्चित आधार बनाई छात्रवृत्तीको व्यवस्था गर्न पहल गरिनेछ ।
- विद्यालयको भौतिक वातावरण शिक्षण सिकाई क्रियाकलाप अनुकूल हुने गरि व्यवस्थापन गर्ने निति लिइनेछ ।

१६) स्वास्थ्य क्षेत्र

नेपालको संविधानले प्रत्येक नागरिकलाई राज्यबाट आधारभूत स्वास्थ्य सेवा निशुल्क प्राप्त गर्ने एवं स्वास्थ्य सेवामा समान पहुँच प्राप्त हुने विषयलाई जनताको मौलिक हकको प्रत्याभुत गरेको छ । नागरिकलाई स्वस्थ बनाउन ताराखोला गाउँपालिकाले स्वास्थ्य क्षेत्रमा लगानी अभिवृद्धि गरि दिगो विकास सुनिश्चित गर्नुपर्ने कानुनी दायीत्वलाई पुरा गर्ने निति लिइएको छ । साथै महिलाहरूको प्रजनन अधिकार थप सुध्द गरी सेवाको पहुँच तथा उपभोगमा बृद्धि ल्याउनको लागि विभिन्न नीति तथा कार्यक्रमहरू अवलम्बन गरिने छ । निशुल्क औषधि वितरणलाई थप विस्तार र व्यवस्थित गरिनेछ । उपचारात्मक सेवाको गुणस्तर बढाउन औषधि र औजार उपकरणमा जोड दिने निति लिइनेछ । नसर्ने रोग सम्बन्धि तालिम संचालन गरिने छ । यसै वर्ष देखि अर्गल स्वास्थ्य चौकीमा ल्याब सेवा संचालन गर्न कर्मचारी र औजार उपकरण व्यवस्थापनमा जोड दिइनेछ ।

- गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवामा सवैको सहज पहुँच हुनेगरी प्रभावकारी सेवा उपलब्ध गराइनेछ ।
- पोषणयुक्त खानेकुराको बारेमा चेतना बढाउदै पोषण कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी गराइनेछ ।
- नवजातशिशु मृत्युदर, शिशु मृत्युदर, मातृमृत्युदर र बालमृत्युदरलाई घटाइ औषत आयु बढाइनेछ ।
- स्वास्थ्य क्षेत्रमा सरकारी सहकारी तथा गैरसरकारी क्षेत्रको समन्वय एवं सहकार्यलाई बढाइनेछ ।
- स्वास्थ्य सेवाका आयामहरू प्रतिकारात्मक सेवा प्रवर्द्धनात्मक सेवा उपचारात्मक सेवा पुनसर्थापनात्मक र प्रसामक सेवाहरू समेटेर स्वास्थ्यका कार्यक्रमहरू बनाइनेछ ।
- स्थानिय स्तरमा उपलब्ध हुने जडिबुटीहरूको व्यवस्थापन र उपयोग गर्दै आयुर्वेद चिकित्सा प्रणालीलाई थप प्रभावकारी गराइनेछ ।
- नसर्ने रोगको प्रकोपको न्युनिकरण लागी स्वास्थ्य प्रवर्द्धनात्मक सेवामा विशेष जोड दिइनेछ । साथै यसको लागि निदानात्मक सेवा र उपचारात्मक सेवालाई विस्तार गरिनेछ ।

१७) खानेपानी तथा सरसफाई:

- पाँच वर्ष भित्र गाउँपालिकाका सवै गाँउमा खानेपानीक सुविधा पुराउने निति अनुरूप कार्य अगाडी वढाईने छ । वास संग संयुक्त लगानीमा खानेपानी योजना निर्माणको लागी समपुरक कोषको व्यावस्था गरिने छ । ठुला खानेपानी आयोजना संचालनको लागी संघिय, प्रदेश सरकार

मार्फत पहल गरिने छ । खानेपानी पहुँच नपुगेका वडाहरुमा खानेपानी आयोजना संचालन गरी खानेपानीको मात्रा पुरा गर्दै गईने छ । खानेपानी मुहान संरक्षण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिई आयोजना संचालन गरिने छ । खानेपानी आयोजनामा जनसहभागिता परिचालन का साथै गाँउपालिकावाट बजेट विनियोजन गर्ने निति लिईने छ । खानेपानी लाई स्वच्छ, राख्न विशेष पहल गरिने छ ।

- पुर्ण सरसफाई यूक्त गाँउपालिका घोषणा गर्ने निति लिईने छ । गाँउपालिका अर्न्तगतका महत्वपुर्ण वजार क्षेत्र र मानिसको आवतजावत बढी हुने स्थानहरुमा सार्वजनिक शौचालय निर्माणमा जोड दिईने छ । प्रत्येक वडामा एक एक वटा फोहोर संकलन केन्द्र निर्माणमा जोड दिईने छ । ढल निकासको उपयूक्त व्यवस्था गरिने छ । पुर्ण सरसफाईको सुचकमा आधारित रहि एक वर्ष भित्र सुचक पुरा गर्ने गरी वडा नं. १,२,३ मा वास समेतको साभेदारीमा पुर्णसरसफाई कार्यक्रम अगाडी वढाईने छ ।

१८) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण:

गाँउपालिकाले सबै वर्ग क्षेत्र लिङ्गको सशक्तिकरण र विकासमा जोड दिईने निति लिईने छ । महिला, दलित, आदिवासी, जेष्ठ नागरि, अपाङ्ग, बालबालिका, लोपोन्मुख, अल्पसंख्यक वर्गको कल्याण हित र उन्नतिको लागि आवश्यक कार्यक्रम तय गरी कार्यन्वयनमा जोड दिईने छ ।

१९) ताराखोला गाँउपालिकाको ऐतिहासिक पुरातात्विक, भौगोलिक, सामाजिक, सास्कृतिक र राजनैतिक पक्षको अवस्था भल्काउने गरी गाँउपालिका क्षेत्रमा संग्राहलय निर्माण गरिने छ ।

२०) ताराखोला गाँउपालिका विकास र सेवा प्रवाह संग सम्बन्धित महत्वपुर्ण गतिविधिहरुलाई संचार माध्यम सम्म पुर्याई जनतालाई सूसुचित गर्ने निति लिईने छ ।

२१) गाँउपालिका अन्तरगतका सडकहरु स्तरउन्नती गर्ने र आवश्यकता र औचित्यको आधारमा मात्र नयाँ ट्रायाक खोलिने छ । गाँउपालिका केन्द्रवाट वडा कार्यालय सम्म जोडने सडक र गाँउपालिका वाट सदरमुकाम जोडने सडकलाई प्राथमिकताका साथ अगाडी वढाईने छ । सडकहरुको स्तर निर्धारण गरी त्यसको लम्वाई चौडाईको मापदण्ड निर्धारण गरिने छ । गाँउपालिकामा सुचिकृत भएका डोजरहरुको मात्र प्रयोग गर्ने र डोजर भाडादर निर्धारण गर्ने निति लिईने छ ।

२२) स्वास्थ्यको लागि खेलकुद, पहिचानको लागि खेलकुद भन्ने नारा अनुरूप गा.पा. क्षेत्रमा खेल मैदान निर्माण गर्ने निति लिईने छ ।

२३) गाँउपालिकाको मुख्य सम्भावनाको क्षेत्र कृषि भएकोले कृषिको उत्पादन क्षमता वढाउन सिचाई सुविधा विस्तार गरिने छ । गाँउपालिका भित्र रणनैतिक महत्व वोकेको सिचाई योजना पहिचान गरि डि.पि.आर. तयार गरिने छ । सिचाई योजनालाई संघिय र प्रदेश सरकारमा समेत पहल गरिने छ ।

२४) गाँउपालिका क्षेत्रमा रहेका भो.पु. मर्मत तथा नयाँ भो.पु. निर्माणको कार्यलाई जि.स.स. समेतको समन्वयनमा अगाडी वढाईने छ ।

२५) गाँउपालिकाको वजार उन्मुख क्षेत्रलाई व्यवस्थित गर्ने निति लिईने छ ।

२६) गाँउपालिकाको विकास र सेवा प्रवाहको साभेदारीको रुपमा गै.स.स.हरुलाई गाँउपालिकाको निति र समन्वयमा रहेर कार्यक्रम गर्न प्रोत्साहन गरिने छ ।

२७) स्थानिय सरकार हरेक सरकार जनताको हरेक सुखदुःखमा सामिप्यता राख्दछ भन्ने धारणालाई मुर्त रुप दिन बाढी,पहिरो,भुक्षय, आगलागी, भुकम्पवाट हुने विपदको व्यवस्थापन गर्न, विपदको पुर्व तयारी र प्रतिकार्य गर्न विपद व्यवस्थापन कोष खडा गरिने छ । विपदको प्रकृती क्षतिको अवस्था र अन्य वस्तुगत पक्षको विश्लेषण गरी विपद व्यवस्थापन कार्यविधि बमोजिम विपदको अवस्थामा राहतको व्यावस्था गर्ने निति लिईने छ । विपद व्यावस्थापनमा रेडक्रस, स्थानिय क्लवहरु, गै.स.स. र अन्य संस्थाहरु र सरकारको समन्वयमा अधि वढ्ने निति लिईने छ । विपदको समयमा न्यूनतम सेवाको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

२८) ताराखोला गाँउपालिको परिचय नै हरियाली वन क्षेत्र हो । वन क्षेत्रको संरक्षण गर्ने, दिगो उपयोग गर्ने पक्षलाई प्राथमिकताको साथ अधि वढाईनेछ । सामुदायिक वनको घेरावार र संरक्षणलाई जोड दिईनेछ । खुला ठाँउ भुक्षय प्रभावित क्षेत्रमा वृक्षारोपण गर्न प्राथमिकता दिईने छ । कृषि वनको अवधारणा बमोजिम वनभित्र अलैची, चिराईतो जस्ता वस्तुको उत्पादनमा जोड दिईने छ । वन फडानी गर्ने र अवैध रुपमा रुख कटानी ,वन्य जन्तुको शिकार गर्ने व्यक्ति र समुहलाई कानुनको दायरामा ल्याई कानुन बमोजिम कारवाही गरिने छ । वनक्षेत्रमा रहेका बहुमुल्य जडिवुटी र जिवजन्तुको संरक्षणमा जोड दिईने छ । वन क्षेत्रमा खानी संचालनमा निरुत्साहित गरिने छ । विकासको क्रममा वन क्षेत्रमा पर्ने प्रभावलाई समेत मध्यनजर गरि दिगो विकासको अवधारण बमोजिम अधि वढ्ने निति लिईने छ ।

२९) संस्थागत विकास सेवा प्रवाह र सुशासन

- सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई नागरिक मैत्री बनाउन गाउँपालिका कार्यालय, वडा कार्यालयहरु, विषयगत शाखाहरु, स्वास्थ्य संस्थाहरुको संस्थागत क्षमता विकासमा जोड दिईनेछ ।
- कर्मचारीहरुलाई उत्प्रेरित भएर काम गर्ने वातावरण सिर्जना गर्न सेवा सविधा, तालिम, अभिमुखिकरण मा जोड दिईनेछ ।
- कर्मचारी कर्मचारी तथा कर्मचारी र जनप्रनिनिधिहरु बीचको समन्वय लाई जोड दिदै सुमधुर सम्बन्ध कायम गर्न जोड दिईनेछ ।
- कर्मचारीहरुको कार्यसम्पादनको उचित र वस्तुगत मूल्यांकन गरि उत्कृष्ट काम गर्ने कर्मचारीहरुलाई पुरष्कृत गर्ने नीति लिईनेछ ।
- गाउँपालिकामा व्यक्तिगत घटना दर्ता र सामाजिक सुरक्षाको उचित व्यवस्थापनको लागि कार्यक्रम संचालन गर्न जोड दिईनेछ ।

- सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणको कार्यलाई बैङ्किङ प्राणालीमा लैजानको लागि आवश्यक कार्य अगाडी बढाउने नीति लिईनेछ ।
- नागरिक वडापत्र,गुनासो सुनुवाई संयन्त्र को व्यवस्था गरि सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउने नीति लिईनेछ ।
- सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा विद्युतिय सामाग्रीहरुको प्रयोग गरि सेवा प्रवाहलाई सरल र सहज बनाईनेछ ।
- सेवा प्रवाहमा सुशासनको प्रत्याभूति दिलाउन सार्वजनिक सुनुवाई, सुशासन सम्बन्धि अर्न्तक्रिया कार्यक्रम, जनताको बीचमा जनप्रतिनिधि कार्यक्रम र घुम्ती सेवा संचालन गर्न जोड दिईनेछ ।
- करदाता शिक्षाको माध्यमबाट जनतामा कर तिर्ने भावनाको विकास गरि आन्तरिक स्रोतको परिचालनमा बढोत्तरी गर्ने नीति लिईनेछ ।
- न्यायिक समितिको कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन तालिम तथा अभिमुखिकरण कार्यक्रम संचालन गर्न जोड दिईनेछ ।
- गाउँपालिकाको गुरु योजना, पञ्चवर्षिय योजना, वस्तुगत विवरण आवश्यक नीति र रणनीति तर्जुम ।गर्न विशेषज्ञहरुको समेत सहयोग लिई कार्य अधि बढाउन जोड दिईनेछ ।
- स्थानीय गैरसरकारी संघ संस्थासँग सेवा प्रवाह,विकास निर्माण र जनचेतानामुलक कार्यमा समन्वय गरि अधि बढ्ने नीति लिईनेछ ।
- गाउँपालिकाले गरेका महत्वपूर्ण कार्यहरु,गाउँपालिकाका विभिन्न क्षेत्रका संभावनाहरु र समस्याहरु लाई संचार माध्यम सम्म पुराउन स्थानीय संचार माध्यमको साथै सबै सञ्चार माध्यम सँग सहकार्य गरि जनतालाई सुसुचित गराउन जोड दिईनेछ ।
- गाउँपालिकाले निर्माण गर्नुपर्ने कानुन, कार्यविधि, निर्देशिका, मापदण्ड लाई व्यवस्थित तरिकाले अधि बढाउन जोड दिईनेछ ।
- संघ र प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रम, जिल्ला स्थित स्थानीय तहहरु र अन्य संघ संस्था तथा सरोकारवालाहरु सँगको समन्वयमा अधि बढ्ने नीति लिईनेछ ।

अन्त्यमा, गाउँपालिकाले लिएको यस नीतिले आर्थिक, सामाजिक विकासको माध्यमबाट गाउँपालिकालाई सम्मुनत र सुदुढ बनाउदै नमूना गाउँपालिकाको रुपमा विकास गर्न आधार निर्माण गर्ने छ भन्ने अपेक्षा राख्दै समग्र ताराखोलावासी आम जनताहरुमा सकारात्मक सोच का साथ आ आफ्नो क्षेत्रबाट सहयोगको लागि हार्दिक अपिल गर्दछु ।

धन्यवाद ।